

Från: Henrik Nerlund <henrik.nerlund@stockholm.se>
Till: Anna Rex <Anna.Rex@Vardag.se>
"\"inga.varg@vargarkitekter.se\"<inga.varg@vargarkitekter.se>
CC: Monica Hector <monica.hector@stockholm.se>
Sanna Taune <Sanna.Taune@Vardag.se>
Ämne: Sv: Yttrande kring Färnebo – område C inom detaljplanen för Våldö 6 m.fl., vid Färnebogatan med
diarienummer 2022-05568!
Skickat: 2025-04-28 11:35:41

Hej Anna,

Tack för mailet! Hoppas att du har haft en fin helg!

Syftet med Skönhetsrådets bedömning är bredda perspektiven på olika planförslag. Rådet ska verka som en fri aktör, inom stadens hägn, för att slutresultaten ska bli så goda som möjligt. Detta innebär att rådet inte är bundet i sin bedömning till t.ex. arkitekturpolicy eller planprogram.

I det aktuella fallet är det rådets mening att platsen inte bör bebyggas alls. Vi ser helt enkelt att det värde som finns i det sparade berget, både stadsbildligt och som naturmiljö är så högt att det bör bevaras. Att berget inte sprängdes bort under 1950-talet var medvetet och det fanns redan då en stark opinion för att bevara mer av den ovanligt fina Sörmlandsnaturen som finns i området. Beslutet att berget ska sprängas bort kan inte ses som fattat förrän detaljplanen ändras. I den gällande planen är berget parkmark. I programmet är huvuddelen av området illustrerat som park.

I yttrandet beskrivs således det problematiska vi ser med att bebygga den sparade naturmarken med sitt berg i dagen. I yttrandet kommenteras också detaljer i förslaget, t.ex. att punkthusen har en annan riktning än t.ex. i närliggande kvarteren Lisö-Revsjär, relationen till gatan och hur fasaderna gestaltats men den huvudsakliga invändningen som Skönhetsrådet har är, som sagt, att platsen inte bör bebyggas alls.

Hoppas att detta tydliggjorde vårt ställningstagande!

Vänliga hälsningar,

Inga Varg

Henrik Nerlund

Med vänliga hälsningar,

Henrik Nerlund, Sekreterare och kanslichef

Rådet till skydd för Stockholms skönhet
Hantverkargatan 3H, 105 35 Stockholm
Telefon: 08-508 29 767/076-12 29 767
E-post: henrik.nerlund@stockholm.se
www.stockholm.se/skonhetsradet

Beskrivning:
[http://slk.intranat.stockholm.se/
pagefiles/544166/logotyp_epost
.png](http://slk.intranat.stockholm.se/pagefiles/544166/logotyp_epost.png)

Information om behandling av personuppgifter

Inom Stockholms stad är det respektive nämnd eller styrelsen i det bolag som hanterar personuppgifterna, som är personuppgiftsansvarig. På stockholm.se/dataskydd hittar du information om stadens behandling av personuppgifter.

Från: Anna Rex <Anna.Rex@Vardag.se>

Skickat: den 25 april 2025 15:30

Till: Henrik Nerlund <henrik.nerlund@stockholm.se>; "inga.varg@vargarkitekter.se" <inga.varg@vargarkitekter.se>

Kopia: Monica Hector <monica.hector@stockholm.se>; Sanna Taune <Sanna.Taune@Vardag.se>

Ämne: Yttrande kring Färnebo – område C inom detaljplanen för Våldö 6 m.fl., vid Färnebogatan med diarienummer 2022-05568!

Detta e-postmeddelande kommer från en extern avsändare. Klicka inte på länkar och öppna inte bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att innehållet är säkert.

Hej Henrik och Inga,

Tack för ert yttrande kring vårt projekt Färnebo i Farsta– område C inom detaljplanen för Våldö 6 m.fl., vid Färnebogatan med diarienummer 2022-05568!

Varje dag jobbar vi för att, på ett så positivt sätt vi någonsin kan och med all vår samlade erfarenhet och kunskap om arkitektur och om staden, bidra med fina arkitektoniska tillägg till Stockholms utveckling och framväxt.

Därför är det väldigt nedslående att ni i Skönhetsrådet sammantaget menar att det förslag som vi med hög ambition har arbetat fram inte är ett väl gestaltat tillägg till Farstas bebyggelse.

Några delar i ert yttrande förstår vi inte riktigt. Ni får gärna förtydliga vad ni menar med utlåtandet nedan:

*"Delområde C, som idag är en orörd bergknalle, får i förslaget två insprängda punkthus med entréer mot Vitsandsgatan respektive Färnebogatan och en bostadsgård på kullen mellan husen. Rådet anser att förslaget är **högst problematiskt** – bergsformationen utgör en **med avsikt sparad naturmark** som tillför gaturummen kvaliteter, typiska för Farsta. De två föreslagna husen innebär att ett högkvalitativt landskap tas i anspråk med irreversibla intrång i berg. De föreslagna bostadshusen har fått **en riktning som är svår att förstå i förhållande till områdets befintliga punkthus**. Vidare anser rådet att **valet av material och den närmast schematiska utformningen av tak och fasader sammantaget inte upplevs som ett väl gestaltat tillägg till Farstas bebyggelse**."* (https://skonhetsradet.stockholm/wp-content/uploads/sites/16/2025/03/Signerad-Valdo-6-m.fl.-forslag-till-detaljplan-2022-055681981084-2_TMP.pdf)

Vårt uppdrag, från stadsbyggnadskontoret, har varit att följa de övergripande strategidokument som Stockholms stad har beslutat om. Förutom Byggnadsordningen och Stockholms arkitekturpolicy, framför allt programmet för Farsta, som är vägledande för utvecklingen i området. I planprogrammet och uppdraget för den aktuella detaljplanen slås det fast att nya tillägg i området ska bidra till att skapa mer rumsliga gator där byggnaderna tydligare orienterar sig med entréer och fönster mot gatans rum, för att ge en högre grad av mänsklig närvaro och ökad trygghet i gaturummen. Den inriktningen är i huvudsak ett stilbrott mot det rådande förhållandet mellan byggnad och gata i området, som är präglad av indragna hus bakom förgårdsmark med parkkaraktär, klippta gräsmattor, träd och sparad naturmark eller större sammanhängande parkeringsytor.

Att berg tas i anspråk är, precis som ni i rådet påpekar, ett irreversibelt anspråk. Samtidigt är det ett beslut som redan är fattat och som, vad vi förstår, fortsatt är den gällande politiska inriktningen och även är kopplat till viljan att låta nya byggnader längs Farstas gaturum bidra med nya sociala värden.

Det vore jättefint om ni vill precisera om vi har missuppfattat den politikiska inriktningen och uppdraget för platsen utifrån ianspråktagandet av den här marken.

Se utsnitt från planprogrammet för Farsta (det finns även via denna länk: [Ik Planeringsunderlag](#))

När det gäller riktningen på de nya punkthusen och deras relation till områdets befintliga punkthus är vår analys av platsen att riktningen på befintliga punkthus i området är lite olika mellan de olika grupperna och beroende på var i landskapet de står och vad de relaterar till. På vår markanvisade plats har vi bergklacken (som vi delvis sparar) och de två gaturummen som utgångspunkt för placering och riktning i den nära/mellanskalen. I den större skalan har vi tagit utgångspunkt i det övergripande stadslandskapets och landskapets topografi för placeringen, där vi följer ordningen att punkthusen ofta är placerade på höjder eller längs dalstråkens/höjdryggarnas kanter.

När ni skriver att riktningen av de nya husen är svår att förstå i förhållande till områdets befintliga punkthus, vilka punkthus är det då ni menar? Vi skulle också gärna vilja veta vilken riktning eller orientering husen istället borde ha, enligt er läsning av platsen, utifrån de olika skalornas perspektiv och den specifika platsens förutsättningar.

Se utsnitt ur morfologisk karta från vår arkitekturbilaga till samrådshandlingen:

Gällande ert ställningstagande, att arkitekturen har en närmast schematisk utformning av tak och fasader, och att det med valda material sammantaget inte är ett väl gestaltat förslag, så vore det fint om ni kan utveckla er bedömning med en text som nyanserar era synpunkter lite mer så att vi bättre kan förstå och ta era inspel vidare i bearbetningen av det förslag som så småningom ska skickas ut för granskning.

Vår ambition för gestaltningen, som vi beskriver i arkitekturbilagan, är ett stillsamt tillägg som samspelar med om-givande bebyggelse och naturlandskap. Arkitekturen knyter an till bebyggelsens karaktärsdrag i Olov Lindgrens befintliga fastigheter, inom Våldö 2 och Ledarö 3, där volymerna är enkla med regelbunden fönstersättning, släta takfall, kvalitativa material, utan-påliggande balkonger och gröna kanter mot gatu-rummen. Husen uttrycker en gedigen enkelhet.

I den övergripande stadsbyggnadsskalan bildar Färnebohusen två kubiska punkthus med sju våningar från gatan, en slags typologisk hybrid av områdets lamellhus och punkthus. Husen kantar den lilla bergsklacken, med naturmarken sparad mellan husen, och möter gatans rum sam-tidigt som de formar en kvartersträdgård på höjd-platån tillsammans med husen inom Våldö 2. Fasaderna görs i te-gel alternativt i ädelputs med glimmer. Fasadkompositionen struktureras av ett övergripande ”grid” med mönsterverkan i fasadytan, regel-bunden fönstersättning, små balkonger, entréer med särskiljande omfattning och portar i ädelträ.

Den nära, mänskliga skalan mot allmänna stråk defineras genom att bottenvåningen särskiljer sig med en högre våningshöjd, stora uppglasningar, flera entréer, påkostade materialval, högre grad av detaljering, skärmtak, plats att sitta och en kantzon av växtlighet. Det arkitektoniska uttrycket ska vara lugnt och vackert med kvaliteter som består över tid.

Vi vore verkligen tacksamma om ni kan ge oss lite mer vägledning kring vad ni menar skulle vara en mindre schematisk gestaltning av tak och fasader. Och vad ni menar skulle vara mer lämpliga val av material för platsen. Kanske har ni en tydlig idé själva eller goda exempel i åtanke?

Tacksam för återkoppling!

Bästa hälsningar,
Anna

Anna Rex
Arkitekt SAR/MSA
& stadsplanerare

Vardag AB
Ringvägen 44
118 67 Stockholm
+46 (0)70-990 49 22
+46(0)8-652 50 50
hej@vardag.se
www.vardag.se

En bild som visar text,
porslin, kopp
Automatiskt genererad